

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin Koca** tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ridvan Turan

Mersin Milletvekili

Kayseri'de iki yıl önce gıda zehirlenmesi şüphesi ile hastaneye götürülen ancak yapılan tüm müdahalelere karşın hayatını kaybeden 4 yaşındaki Saliha Çakır'ın geçtiğimiz haftalarda adli tıp raporu ortaya çıktı. 30 Ekim 2019 akşamında meydana gelen olay sonrası Adli Tıp Kurumu'nun hazırladığı raporda şu ifade yer aldı: “... Adli Tıp Kurumu Ankara Grup Başkanlığı Kimya İhtisas Dairesi Toksikoloji Şubesi'nde çocuğun yediği nar kabukları ve parçalanmış halde kabuklarıyla birlikte nar örneklerinde pestisitler grubundaki maddeler tespit edilmiş olması ve soruşturma evrakında kayıtlı bilgiler birlikte değerlendirildiğinde çocuğun ölümünün tarım ilacı zehirlenmesi sonucu meydana gelmiş olduğunu kabulü gerektiği oy birliğiyle mütalaa olunur”

Rapora göre Saliha Çakır, nardaki pestisitten, tarım ilacından, zehirlenerek hayatını kaybetti.

Saliha Çakır'ın babası Üzeyir Çakır da konuyla ilgili “Bu nardan hepimiz zehirlendik. Bizler tedaviyle kurtulduk, kızım küçük olduğu için bünyesi kaldıramadı. Aynı nardan o gece Jandarma ve İlçe Tarım Müdürlüğü ayrı ayrı örnek aldı. İlçe Tarım Müdürlüğü bize rapor sonucunu vermeyerek, narda hiçbir sıkıntı yok demişti. Adli Tıp Raporunda ise kızımın nardaki tarım ilacından zehirlendiği belirtiliyor. Başka ailelerin canı yanmasın yetkilileri göreve davet ediyoruz.” ifadelerini kullandı.

Konuyla ilgili İlçe Tarım Müdürlüğü tarafından herhangi bir açıklama yapılmadı. Yaşanan bu olay sonrasında Türkiye’de tarım ürünlerindeki pestisit kullanımı yeniden gündeme gelerek denetimlerin yetersizliği, uygulama-kontrol-izleme sisteminin çalışmadığı bir kere daha ön plana çıktı. Gıda mühendisi ve akademisyen Bülent Şık'ın aktarımına göre; bu durumun en

büyük kanıtlarından biri Türkiye'den Avrupa Birliği'ne ihraç edilen ürünlerde yapılan analizlerde özellikle çocuk sağlığı için çok büyük bir tehdit oluşturduğu için kullanılması yıllar önce yasaklanmış pestisitlerin hala tespit ediliyor olmasıdır.

Türkiye'den Avrupa Birliği ülkelerine ihraç edilen gıda ürünleri, ithalat yapan ülkede analiz ediliyor. Ürünler üzerinde yapılan pestisit kalıntısı analiz raporları "Gıda ve Yem Hızlı Alarm Sistemi (RASFF)" olarak da bilinen bir internet portalında yer almaktadır.

Son iki yılın kayıtları incelendiğinde ülkemizde kullanımı 2016 yılı Nisan ayında yasaklanmış olmasına rağmen ve Dünya Sağlık Örgütü'nce çocuklar için en tehlikeli 12 zehirli maddeden biri olarak nitelenen klorpirifos isimli bir tarım zehrinin kullanımının hem Türkiye'de hem de ihraç ürünlerinde hala tespit edildiği görülecektir. RASSF kayıtlarına göre, 2021'de Türkiye'den ihraç edilen gıda ürünlerinde yapılan pestisit analizlerinde uygunsuz çıkan örneklerin (toplam 273) yüzde 11'i klorpirifos kalıntısı içermektedir. 2020 kayıtlarında uygunsuz çıkan örneklerin (toplam 185) ise yüzde 10'u klorpirifos içeriyor. 2021 yılının narları henüz piyasaya çıkmadığı için bu yıla dair bir şey söylemek olanaksız ama 2020 yılında klorpirifos içerdiği için reddedilen ürünlerin dörtte birden fazlasını nar oluşturmaktadır. Sadece tek bir pestisit, klorpirifos üzerinden meselenin önemi ortadadır. Bunun haricinde Türkiye'den ihraç edilen nar ürününe ait RASSF kayıtlarına girmiş bir pestisit analiz raporu yer almaktadır. Rapora göre nardaki pestisit sayısı 9. Tespit edilen miktarlar çok yüksek. Raporda yer alan Carbendazim isimli pestisit kullanımı 2017, Esfenvalerat isimli pestisit kullanımı ise 2011 yılında yasaklanmıştı.

Bu bağlamda;

1. Adli tıp raporunun yaklaşık 2 yıl sonra açıklanmasının sebebi nedir?
2. Yasal mevzuata aykırı bir biçimde yıllar önce yasaklanmış pestisitlerin tarımsal üretimde yaygın olarak kullanılmasının gerekçeleri nelerdir?
3. Yasal mevzuata aykırı pestisit kullanımına dair Bakanlığınız tarafından herhangi bir denetim yapılmakta mıdır? Eğer yapılmaktaysa elde edilen sonuçları kamuoyu ile paylaşmayı düşünmekte misiniz?
4. Tarımsal ürünlerdeki pestisit sebebiyle kansere yakalan, sağlığını ve hayatını kaybeden ve yetişkin ve çocuk sayısı kaçtır?